

مدیریت سبز

(مفاهیم، روش‌ها و مدل‌های کاربردی)

مولف :

مهندس علیرضا کمال زاده

URL: www. khaniran.com

سرشناسه : کمال‌زاده، علیرضا، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور : مدیریت سبز (مفاهیم، روش‌ها و مدل‌های کاربردی)/ مولف علیرضا کمال‌زاده.
مشخصات نشر : تهران: خانیران: آوای قلم، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۲۷۹ص.: مصور،جدول ،نمودار.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۸-۰۱-۵
وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
یادداشت : کتابنامه:ص.۲۷۹.
موضوع : مدیریت محیط‌زیست موضوع : مدیریت
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۴ ۴م۸ک/GE۳۰۰
رده بندی : ۳۶۳/۷۰۶۸۱ شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۶۰۵۶۰

نام کتاب: مدیریت سبز (مفاهیم، روش‌ها و مدل‌های کاربردی)

مولف:	مهندس علیرضا کمال زاده	چاپ اول:	پاییز ۱۳۹۴
ناشر:	انتشارات خانیران	تیراژ	۵۰۰ جلد
ناشر همکار:	انتشارات آوای قلم	قیمت:	۱۷۰۰۰۰ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۸-۰۱-۵	ISBN:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۸۸-۰۱-۵

دفتر تولید و پخش: تهران ـ میدان انقلاب ـ خیابان کارگر شمالی ـ ابتدای خیابان نصرت ـ کوچه باغ‌نو ـ کوچه داوودآبادی شرقی ـ پلاک ۴ ـ زنگ اول همراه: ۰۹۱۲۱۹۹۹۱۲۰(مدیر فروش)
تلفکس: ۶۶۹۵۰۷۷۲ تلفن: ۶۶۹۶۵۳۹۶-۶۶۹۵۰۷۷۲-۶۶۴۱۳۲۷۰ (کد تهران ۰۲۱)
فروشگاه اینترنتی : www.khaniranshop.com

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.
متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست اجمالی مطالب

فصل اول : اصول و مفاهیم مدیریت سبز ۱۵
فصل دوم: مفاهیم بنیادین مدل مدیریت سبز ۲۱
فصل سوم: معیارهای مدل مدیریت سبز ۲۹
فصل چهارم: روش‌های کاربردی کاهش هزینه‌ها ۴۳
فصل پنجم: بهینه‌سازی مصرف برق در تجهیزات اداری ۶۱
فصل ششم: ترفندهای کاربردی در صرفه‌جویی کاغذ ۷۵
فصل هفتم: ممیزی انرژی ۷۹
فصل هشتم: ترفندهای کاربردی در صرفه‌جویی در سیستم‌های تهویه و روشنایی ۹۵
فصل نهم: شاخص‌های کلی مدیریت سبز ۱۰۱
فصل دهم: خرید سبز ۱۲۷
فصل یازدهم:مطالعه موردی ارزیابی فنی و اقتصادی در سیستم روشنایی ۱۵۷
فصل دوازدهم: مطالعه موردی ارزیابی کاهش مصرف آب در صنایع کاغذسازی ۱۶۷
فصل سیزدهم: مطالعه موردی کاهش مصرف انرژی در صنایع کاغذسازی ۱۸۵
فصل چهاردهم: ارائه یک مدل جدید به منظور بهینه‌سازی مصرف ۲۰۳
فصل پانزدهم: ضمائم ۲۱۱

منابع ۲۷۹

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۱
مقدمه ناشر ۱۲
مقدمه مولف ۱۳

فصل اول: اصول و مفاهیم مدیریت سبز

۱-۱-مقدمه‌ای بر مدیریت سبز ۱۶
۱-۲-تعریف مفاهیم ۱۷
۱-۲-۱- سازمان سبز ۱۷
۱-۲-۲-هوش سبز ۱۷
۱-۲-۳-رویکرد سبز ۱۷
۱-۲-۴-مدیریت سبز ۱۷
۱-۲-۵-مدل مدیریت سبز ۱۷
۱-۳-مستندات قانونی توسعه مدیریت سبز در ایران ۱۸
۱-۳-۱-آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه ۱۸

فصل دوم: مفاهیم بنیادین مدل مدیریت سبز

۲-۱- کسب نتایج از طریق هارمونی متوازن ۲۲
۲-۲-رهبری مبتنی بر رویکرد سبز ۲۳
۲-۳-توسعه فرایندهای سبز ۲۴
۲-۴-یادگیری و هدایت نوآوری ۲۵
۲-۵-ایجاد شراکت سبز ۲۶
۲-۶- موفقیت پایدار از طریق مسئولیت پذیری سازمان ۲۷

فصل سوم: معیارهای مدل مدیریت سبز

۳-۱-معیار رهبری ۳۰
۳-۲-خط مشی و راهبرد ۳۱
۳-۳-منابع سازمانی ۳۲
۳-۴-شرکای سازمانی ۳۴
۳-۵-فرایندهای سبز ۳۵
۳-۶-نتایج زیست‌محیطی ۳۶
۳-۷-نتایج اجتماعی ۳۹
۳-۸-نتایج اقتصادی ۴۰
۳-۹-یکپارچگی مفاهیم بنیادین و مدل مدیریت سبز ۴۲

فصل چهارم: روش‌های کاربردی کاهش هزینه‌های انرژی

۴-۱-روش‌های کاربردی کاهش هزینه‌های انرژی ۴۴
۴-۱-۱-راهکارهای با اولویت بالا ۴۴
۴-۱-۲-راهکارهای دارای توجیه اقتصادی ۴۴
۴-۱-۳-سایر راهکارها ۴۴
۴-۱-۴-راهکارهای مدیریتی ۴۵
۴-۱-۵-خرید انرژی و آب ۵۲
۴-۱-۶-گرمایش، سرمایش و تهویه مطبوع ۵۵

فصل پنجم: بهینه‌سازی مصرف برق در تجهیزات اداری

۵-۱-بهینه‌سازی مصرف برق در تجهیزات اداری ۶۲
۵-۱-۱-جدول توان مصرفی تجهیزات اداری ۶۳
۵-۲-راهکارهای بهینه‌سازی مصرف در تجهیزات اداری ۶۶
۵-۲-۱-راهکارهای کلی ۶۶

۵-۲-۲-راهکارهای کاهش مصرف در کامپیوترها و مونیتورها ۶۷
۵-۲-۳-راهکارهای کاهش مصرف در پرینترها و دستگاه‌های کپی ۶۷
۵-۲-۴-راهکارهای کاهش مصرف در سایر تجهیزات ۶۸

فصل ششم: ترفندهای کاربردی در صرفه جویی کاغذ

۶-۱-هفت ترفند کاربردی برای چاپ ارزانتر و حفظ محیط‌زیست ۷۶
۶-۱-۱-چاپ در حالت پیش‌نویس ۷۶
۶-۱-۲-چاپ بیش از یک صفحه در هر برگ ۷۶
۶-۱-۳-صفحات و متعلقات اضافی حذف ۷۷
۶-۱-۴-پیش نمایش فراموش نشود ۷۷
۶-۱-۵-مدیریت جوهر مصرفی ۷۷
۶-۱-۶-صفحات عریض را کوچک‌تر کنید ۷۸
۶-۱-۷-چاپ اضافی ممنوع ۷۸

فصل هفتم: ممیزی انرژی

۷-۱-مقدمه ۸۰
۷-۲- معرفی متدولوژی و ابزارهای لازم ۸۱
۷-۲-۱-تعریف ممیزی انرژی ۸۱
۷-۲-۲-هدف از انجام ممیزی انرژی ۸۱
۷-۲-۳-معرفی ممیزی انرژی سریع ۸۱
۷-۲-۴-مراحل اصلی فرایند ممیزی انرژی ۸۲
۷-۲-۵-ابزار و ملزومات ممیزی انرژی سریع ۸۶
۷-۳-سنجش و ارزیابی و شناسایی فرصت‌ها ۸۸
۷-۳-۱-عوامل تعیین‌کننده مصرف انرژی در ساختمان ۸۸
۷-۳-۲-شاخص‌های مصرف انرژی در ساختمان ۸۸
۷-۴- نمونه راهکارهای پیشنهادی در بهینه‌سازی و کاهش مصرف انرژی ۹۱

۷-۴-۱-راهکارهای بدون هزینه ۹۱
۷-۴-۲-راهکارهای کم هزینه ۹۲
۷-۵- الگو و فرمت تهیه یک گزارش ممیزی انرژی سریع ۹۳
۷-۵-۱-ارکان اصلی گزارش ممیزی انرژی ۹۴

فصل هشتم: ترفندهای کاربردی در صرفه جویی در سیستم های تهویه و روشنایی

۸-۱-راهکارهای بهینه‌سازی در سیستم‌های سرمایشی ۹۶
۸-۱-۱-انجام به موقع سرویس و یا تعمیر و نگهداری مناسب کولرهای گازی ۹۶
۸-۲-راهکارهای بهینه کاهش مصرف انرژی در بخش روشنایی ۹۹
۸-۳-راهکارهای بهینه‌سازی در سیستم‌های گرمایشی ۱۰۰

فصل نهم: شاخص های کلی مدیریت سبز

۹-۱-مصرف آب ۱۰۲
۹-۲-مصرف برق ۱۰۲
۹-۳-مصرف سوخت ۱۰۳
۹-۳-۱-بهینه‌سازی مصرف سوخت در بخش حمل و نقل ۱۰۴
۹-۳-۱-۱-صرفه‌جویی مصرف سوخت در خودروهای سبک ۱۰۵
۹-۳-۱-۲-بهینه‌سازی مصرف سوخت در خودروهای سنگین ۱۰۷
۹-۳-۲-بهینه‌سازی مصرف سوخت در ساختمان ۱۰۸
۹-۴-مدیریت پسماند ۱۱۰
۹-۵-تغییرات ضروری در ساختمان با هدف صرفه‌جویی ۱۱۰
۹-۶- مصرف کاغذ ۱۱۲
۹-۷-الگوی مصرف انرژی در ادارات ۱۱۲

فصل دهم: خرید سبز

۱۰-۱-مقدمه ۱۲۸
۱۰-۲-هدف ۱۲۸
۱۰-۳-مسئولیت‌ها ۱۲۹
۱۰-۳-۱-مدیران ارشد سازمان‌ها مسئولیت دارند ۱۲۹
۱۰-۳-۲-مدیریت **HSE** مسئولیت‌های زیر را بر عهده دارد ۱۲۹
۱۰-۳-۳-ستاد **HSE** واحدهای زیر مجموعه موظفند ۱۳۰
۱۰-۳-۴-واحدهای خرید ۱۳۰
۱۰-۴-شرح کار ۱۳۰
۱۰-۴-۱-ارزیابی ریسک تجهیزات ۱۳۱
۱۰-۴-۲-ارزیابی ریسک قبل از خرید ۱۳۱
۱۰-۴-۳-ارزیابی ریسک واحدها ۱۳۲
۱۰-۵-ملاحظات بهداشت کار و ایمنی قبل و در زمان خرید ۱۳۳
۱۰-۵-۱-ملاحظات بهداشت کار و ایمنی قبل و در زمان خرید ماشین آلات ۱۳۴
۱۰-۵-۲-خریداری مواد شیمیایی مخاطره‌آمیز ۱۳۶
۱۰-۶-ملاحظات زیست‌محیطی قبل و در زمان خرید ۱۳۷
۱۰-۷-برخی مزایای خرید سبز ۱۳۹
۱۰-۸-نحوه تکمیل چک‌لیست‌های **HSE** قبل و در هنگام خرید ۱۴۰
۱۰-۸-۱- بخش‌های قبل از خرید ۱۴۱
۱۰-۸-۲- خرید مجدد ۱۴۱

فصل یازدهم: مطالعه موردی ارزیابی فنی و اقتصادی در سیستم روشنایی سازمان الف

۱۱-۱-مقدمه ۱۵۸
۱۱-۲- انواع مختلف لامپ‌ها و مقایسه آن‌ها ۱۵۸
۱۱-۲-۱-لامپ‌های التهابی ۱۵۸
۱۱-۲-۲-لامپ‌های تخلیه‌ای ۱۵۹

۱۱-۲-۲-۱-لامپ‌های فلورسنت ۱۵۹
۱۱-۲-۲-۲-لامپ‌های فلورسنت فشرده ۱۵۹
۱۱-۳- محاسبات ارزیابی اقتصادی طرح ۱۶۱

فصل دوازدهم: مطالعه موردی ارزیابی کاهش مصرف آب در صنایع کاغذسازی

۱۲-۱- مقدمه ۱۶۸
۱۲-۲- روش تحلیل سلسله مراتبی ۱۷۳
۱۲-۲-۱- مدل سازی و ساختن درخت سلسله مراتبی ۱۷۳
۱۲-۲-۲- تکمیل جداول و قضاوت ترجیحی ۱۷۶
۱۲-۲-۳- محاسبات وزن‌های نسبی ۱۷۷
۱۲-۲-۴- ادغام وزن‌های نسبی و نرم افزار **expert choice** ۱۷۷
۱۲-۳- نتیجه مربوط به شاخص‌های کاهش مصرف آب با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی ۱۷۸

فصل سیزدهم: مطالعه موردی کاهش مصرف انرژی در صنایع کاغذسازی

۱۳-۱- مقدمه ۱۸۶
۱۳-۲- بررسی چگونگی مصرف انرژی فسیلی در صنعت کاغذ ۱۸۷
۱۳-۳- راهکارهای کاهش مصرف انرژی فسیلی ۱۸۷
۱۳-۳-۱- تنظیم نسبت هوا به سوخت در بویلر ۱۸۸
۱۳-۳-۲- پیشگرم کردن هوای اولیه احتراق در بویلر ۱۸۹
۱۳-۳-۳- افزایش دمای آب تغذیه بویلر با استفاده از بازیافت حرارتی ۱۸۹
۱۳-۳-۴- جلوگیری از نشتی بخار در سیستم انتقال بخار ۱۸۹
۱۳-۳-۵- جلوگیری از اتلاف بخار در پروسه تولید ۱۹۰
۱۳-۳-۶- جلوگیری از نشتی آب گرم تغذیه با بویلر ۱۹۰
۱۳-۳-۷- جلوگیری از اتلاف آب کندانس و بازگشت آن به سیستم بویلر ۱۹۱
۱۳-۳-۸- بازیافت هوای گرم خروجی از کمپرسورها ۱۹۱
۱۳-۳-۹- صرفه جویی در مصرف بخار ۱۹۳

۱۳-۳-۱۰- بازیافت حرارت از خروجی دودکش هوای گرم ۱۹۳
۱۳-۴- راهکارهای کاهش مصرف انرژی الکتریکی در صنعت کاغذ ۱۹۳
۱۳-۴-۱- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در بخش روشنایی ۱۹۳
۱۳-۴-۲- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در ترانسفورماتورها ۱۹۴
۱۳-۴-۳- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در بویلرها ۱۹۷
۱۳-۴-۴- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در کمپرسورها ۱۹۸
۱۳-۴-۵- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در سیستم آبرسانی ۲۰۰
۱۳-۴-۶- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در پمپ‌های انتقال خمیر کاغذ ۲۰۰
۱۳-۴-۷- بهینه‌سازی مصرف انرژی در پمپهای پساب و تصفیه پساب ۲۰۰
۱۳-۴-۸- بهینه‌سازی مصرف انرژی الکتریکی در همزن‌ها ۲۰۱
۱۳-۴-۹- کاهش مصرف انرژی الکتریکی در اثر بهبود وضعیت مصرف آب ۲۰۱

فصل چهاردهم: ارائه یک مدل جدید به منظور بهینه‌سازی مصرف انرژی

۱۴-۱- مقدمه ۲۰۴
۱۴-۲- ارائه مدل ۲۰۵
۱۴-۲-۱-پارامترهای مدل ۲۰۵
۱۴-۲-۲- تابع هدف ۲۰۶
۱۴-۲-۳- محدودیت‌ها ۲۰۶
۱۴-۲-۴- نتیجه‌گیری ۲۰۹

فصل پانزدهم: ضمائم

چک‌لیست‌های ارزیابی در حوزه‌های نه‌گانه مدیریت‌سبز ۲۱۲
مجموعه چک‌لیستهای ارزیابی برنامه‌های مدیریت‌سبز ۲۳۰
دستورالعمل نحوه امتیازدهی چک لیست‌های ارزیابی برنامه‌های مدیریت سبز ۲۵۲
مجموعه دستورالعمل‌ها در حوزه‌های مدیریت‌سبز ۲۵۶
منابع ۲۷۹

پیشگفتار

بهره‌برداری بی‌رویه از منابع و ثروت‌های طبیعت و یا توسعه نامتوازن اقتصادی و صنعتی منجر به اتلاف منابع و ایجاد آلودگی گردیده و میراث گرانبهای مشترک بشریت و امانت آیندگان را با بحران‌های جدی روبرو می‌نماید. بدون شک، تامین صحیح نیازهای نسل حاضر برای غذا، آب، انرژی، منابع طبیعی مستلزم آگاهی و آموزش و ارتقا دانش جوامع و یک عزم ملی بعنوان راهکاری ارزشمند برای پیشگیری حادث شدن انواع آلاینده‌ها و مقابله برای برون رفت از مشکلات زیست‌محیطی و ایجاد تعادل و توازن در محیط‌زیست می‌باشد. از آنجایی که جهان کنونی، دنیای رقابت، ظهور فناوری‌های برتر و گسترش توسعه و تجارت است، هرگونه توسعه اقتصادی- اجتماعی بدون رویکردهای راهبری نسبت به حفظ و صیانت محیط‌زیست، حیات انسان‌های سراسر جهان را با خطر جدی مواجه می‌نماید و بدون رعایت امر اعتدال در توسعه و حفاظت و تضمین امنیت و پایداری، بهره‌وری از منابع زیستی محقق نخواهد شد. لذا جوامع به منظور رفع بحران‌های زیست‌محیطی ناشی از تحولات عظیم توسعه، هم راستا با رشد بی رویه جمعیت و تخریب محیط‌زیست، می‌بایست در تدوین برنامه‌ها پاسداری از محیط و توسعه را در سایه توجه به محیط‌زیست مد نظر قرار دهند. بی شک لازمه تحقق توسعه هم از نظر تولید و هم از بعد مصرف، بهره‌وری بهینه از منابع و صیانت می‌باشد. خاطر نشان می‌سازد که جامع‌نگری در سیاست گذاری‌های مصرف، نقش بسزایی در بهبود کارایی رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال و توسعه متوازن و حفظ محیط‌زیست ایفا می‌نماید. در این راستا، فرهنگ‌سازی و آموزش و ارتقا سطح اقشار مختلف جامعه باید بر درک صحیح از جهان پیرامون و طبیعت و الگوی صحیح مصرف مبتنی گردد. با امعان نظر به اینکه علیرغم تلاش‌های قابل تقدیر مسئولین و دست‌اندرکاران در بخش‌های مختلف کشور، فقدان یک نگرش سیستمی به موضوع حفظ سلامت و محیط سبب گردیده تا برخی عوامل مهم و کلیدی در تحقق هدف پنهان بماند بطوری که هرساله شاهد گسترش انواع آلودگی‌های فزاینده شیمیایی، بیولوژیکی، ضایعات و پسماندهای غیر قابل جذب در طبیعت، تخریب وسیع محیط‌زیست و نظایر آنها در کشور باشیم. خوشبختانه در چند سال اخیر گام‌های بسیار مفیدی در زمینه حفاظت محیط‌زیست بویژه از منظر قوانین و مقررات برداشته شده است. از مهمترین این موارد می‌توان به تدوین سند ملی محیط‌زیست، تشکیل شورای عالی محیط‌زیست، تصویب برنامه کاهش آلودگی هوا و آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه در خصوص نظام مدیریت سبز، اشاره نمود که یکی از شاخصه‌های اصلی آن، کنترل و پیشگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی و بهره‌جستن از فناوری‌های نوین به منظور کاهش جنبه‌های زیست‌محیطی است.

سید حسین سادات موسوی

مدیر کل حفاظت محیط زیست استان یزد

تقدیم به

انسان‌هایی که

به فردایی بهتر می‌اندیشند.

مقدمه ناشر

سپاس بیکران پروردگار را که به انسان قدرت اندیشیدن بخشید، قدرتی که در مقایسه با سایر موجودات باعث شده است که انسان هرگز به امکانات محدود خود اکتفا نکند. مکاتب الهی، انسان را به موجودی کمال طلب و پویا می‌دانند که جهت‌گیری او به سوی خالقش می‌باشد. از جمله راه‌های تقرب به خداوند علم است، علمی که زیبایی عقل است. علمی که در دریای بیکران آن هر ذره نشانی از آفریدگار است و هر چه علم انسان افزون گردد، تقربش بیشتر می‌شود. از این روست که به علم اندوزی و دانش آموزی توجهی بی‌نظیر مبذول گردیده است. اما علم آموزی به ابزاری نیاز دارد که مهمترین آن کتاب است و انتشار نتیجه مطالعات پژوهشگران و اندیشمندان پاسخگوی این نیاز خواهد بود.جهت تحقق این امر و گام برداشتن در جهت ارتقای پایه های علم و دانش و رشد و شکوفایی استعدادها انتشار کتاب را یکی از اهداف خود قرار داده و انتظار داریم با حمایت‌های معنوی هموطنان گرامی بتوانیم گام‌های موثر و ارزشمندی را برداریم. گرچه تلاش خواهد شد در حد دانش و تجربه اندکمان کارهایی بدون اشکال تقدیم حضورتان گردد، ولی اذعان داریم که راهنمایی‌های شما عزیزان می‌تواند ما را در ارتقای کیفی کتاب راهگشا باشد لذا همیشه منتظر پیشنهادات و راهنمایی‌های شما خواهیم بود. در پایان از همه عزیزانی که در مراحل مختلف تهیه، تدوین و چاپ کتاب از همفکری و همکاری آن‌ها برخوردار بوده‌ام به خصوص آقایان مهندس علی محمد خانی(مدیر فروش)، مهندس مهدی خانی و مهندس نیما نوروزی، سپاسگزاری نموده و موفقیت روزافزونشان را آرزومندم.

دکتر محمد رضا خانی

مدیر مسئول انتشارات خانیران

* جهت اطلاع از میزان تخفیف و نحوه همکاری، کتابفروشی‌ها و مراکز و مؤسسات محترم می‌توانند از طریق تماس تلفنی یا مکاتبه با آدرس این مرکز اطلاعات لازم را کسب نمایند.

*خرید جزئی به یکی از روش‌های زیر امکان‌پذیر است: مراجعه حضوری، تماس تلفنی با شماره‌های زیر، خرید آنلاین از طریق سایت www.khaniranshop.com و یا مکاتبه با آدرس دفتر انتشارات.

میدان انقلاب-خیابان کارگر شمالی-خیابان نصرت-کوچه باغ نو-کوچه داوودآبادی شرقی-پلاک۴- طبقه اول

تلفن: ۶۶۹۶۵۳۹۶-۶۶۹۵۰۷۷۲-۶۶۴۱۳۲۷۰ (کد تهران ۰۲۱)

☑ حساب سیبا ۰۳۴۳۵۶۲۷۶۳۰۰۳ و شماره کارت ۶۰۳۷۹۹۱۸۰۴۱۰۲۰۸۹ - بانک ملی- به نام علی محمد خانی

☑ حساب ۳۳۰۸۲۷۸۳۹۳ و شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۷۹۶۹۸۱۵۱۸۰- بانک ملت-به نام علی محمد خانی

مقدمه مولف

هر آن کس ز دانش برد توشه‌ای جهانی است بنشسته در گوشه‌ای

ما در عصر شگفت انگیزی زندگی می‌کنیم. دروانی که با تغییرات شدیدی مانند رو به اتمام بودن منابع طبیعی، اقتصاد معیوب و تغییر اقلیم شناخته می‌شود. روندهایی که باعث شده تا سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی ما را با چالش‌هایی روبرو ساخته است.

«فعالیت‌های بشر، چنان فشاری بر عملکردهای طبیعی زمین وارد کرده است که دیگر نمی‌توان روی توانایی اکوسیستم سیاره برای پایداری بقای نسل آینده حساب کرد.»

این عبارت بخشی از گزارش ارزیابی بوم شناسی هزاره است که توسط سازمان ملل ارائه شده است. تغییرات موجود در طبیعت بیانگر پارادوکس جدی بین رشد جمعیت جهانی، کیفیت زندگی و ظرفیت منابع موجود طبیعی برای پاسخگویی به تقاضاهای فعلی و آتی انسان است. در این میان آنچه که برای بنگاه‌های اقتصادی قابل پیش بینی است، عبارتند از: افزایش هزینه‌های تامین مواد اولیه، هزینه‌های عملیاتی، گسترش دامنه ریسک‌ها از محیط عملیاتی به محیط‌زیست که منجر به افزایش تقاضا برای سرمایه مورد نیاز برای کاهش ریسک‌های بالقوه و بالفعل شده است. این چالش‌ها صرفا برای بنگاه‌های اقتصادی نیست بلکه خانواده‌ها، مدارس، دستگاه‌های اجرایی و... نیز با این چالش‌ها مواجه خواهند شد.

ایجاد توسعه پایدار، با داشتن منابعی محدود و ناپایدار در جهان، دغدغه تمامی سازمان‌هایی است که در حال طی مسیر تعالی می‌باشند. امروز رهبران سازمان‌ها، بایستی با مسائلی چون تغییر آب و هوا، مسئولیت اجتماعی و بحران‌های کاهش منابع طبیعی و مسائل زیست‌محیطی بعنوان چالش‌های اصلی مسیر تعالی مواجه شوند. از اینرو یک آینده پایدار به رشد اقتصادی متوازن با اجتماع و محیط‌زیست نیازمند است و این امر بازنگری تجارت متداول با بهره‌برداری بهینه از منابع پایه محیط‌زیست در سطح دنیا را می‌طلبد. در سند دستور کار ۲۱ بعنوان منشوری برای آینده بشریت که از دستاوردهای خرد جمعی سران زمین در اجلاس ریو در سال ۱۹۹۲ بود نیز به این مهم اشاره شد که ادغام مسائل زیست‌محیطی با توسعه، نیازهای اساسی بشر را برآورده کرده و در این صورت، آینده‌ای با سعادت در انتظار جهانیان خواهد بود و این مهم همراه با هم در مشارکتی جهانی برای توسعه پایدار میسر می‌شود. در تلاش جهت توسعه پایدار جهانی، یعنی توسعه‌ای که نیاز نسل کنونی را بدون لطمه زدن به توانمندی نسل آینده در رفع نیازهای آنان تامین کند، کشور عزیزمان گام‌های قابل توجهی را برداشته است. که از آن جمله مدل مدیریت سبز برای توسعه پذیرش مسئولیت در حوزه‌های اجتماعی و زیست‌محیطی سازمان‌ها و همگرایی آن با مسئولیت‌های اقتصادی آنان، طراحی شده است. این مدل برگرفته از تجربیات برتر سازمان‌های موفق در سطح ملی و بین المللی و

همچنین با بهره‌برداری از مدلهای سرآمدی طراحی گردیده است. امروزه بعد از هفت سال از حضور تاثیر گذار این مدل در سازمان‌های داخلی و خارجی و تربیت صدها کارشناس متخصص با رویکرد مدیریت سبز، این مدل از بلوغی جهانی برخوردار گشته و بعنوان یک رویکرد مدرن به مدیران ارشد جهانی معرفی می‌گردد. کتاب «مدیریت سبز» کمک خواهد نمود تا سازمان‌ها بتوانند قابلیت‌های خود را در میزان یکپارچگی مسئولیت پذیری اجتماعی، زیست‌محیطی اقتصادی خود اندازه‌گیری نمایند و در ضمن یک راهنمای مطلوب برای تعیین پروژه‌های بهبود می‌باشد.

کتابی که در پیش رو دارید، حاصل تجارب چندین ساله در امر آموزش و پژوهش در حوزه طراحی سیستم‌های مدیریت سبز می‌باشد که اینجانب را بر آن داشت تا با تالیف آن بتوانم سهم اندکی در جلوگیری از هدر روی منابع طبیعی وسازمانی کشورم داشته باشیم. برخورد لازم می‌دانم از کلیه دوستانی که در تهیه این کتاب، اینجانب را یاری کردند، به ویژه از آقای مهندس سید حسین سادات موسوی، مدیر کل محترم اداره حفاظت محیطزیست استان یزد و همچنین همسر گرامیم، صمیمانه سپاسگزاری نمایم. علیرغم تلاش‌های انجام گرفته، کتاب خالی از ایراد نیست خوشحال می‌شوم نظرها و پیشنهادهای اصلاحی خود را از طریق آدرس زیر به اطلاع برسانید تا در ویرایش‌های بعدی لحاظ شوند.

AliRezakamalzadeh@gmail.com

با سپاس

علیرضا کمال‌زاده